

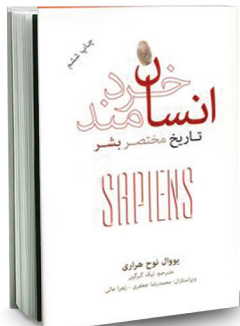
جشن بیکران

مریم فرهنگی

کاوشی برای آینده

دغدغه‌ها و مشکلات روزمره، انسان را چنان درگیر کرده که خواندن کتاب با رویای داشتن وقتی آزاد و فکری راحت در آخرین برنامه‌های او قرار می‌گیرد که عموما هم به سرانجام نمی‌رسد! در این میان پیشنهاد کتاب دو جلدی هزار صفحه‌ای، آن هم در این زمانه ماشینی که «سرعت» مهم‌ترین عنصر آن به‌شمار می‌آید کمی نامعقول به نظر می‌رسد، اما حقیقتا تنها آگاهی است که ما را از این شتاب فرسوده‌گر زمان نجات می‌دهد. دو کتاب «انسان خردمند، تاریخ مختصر بشر» و «انسان خداگونه، تاریخ مختصر آینده» نوشته «یووال نوح هراری» با تحلیل صریح و دقیق گذشته، حال و آینده انسان، دید روشنی از وضعیت کنونی او ارائه می‌دهد که در درک موقعیت و نوع نگاه او به زیستش بسیار موثر است. بستر اصلی کتاب «انسان خردمند» تأثیر سه انقلاب بزرگ بر زیست انسان و بر موجودات دیگر است: «انقلاب شناختی» حدود ۷۰ هزار سال پیش که در واقع موتور تاریخ را روشن کرد. «انقلاب کشاورزی» حدود ۱۲ هزار سال قبل به این روند سرعت داد و «انقلاب علمی» که همین ۵۰۰ سال پیش شروع شده است. هراری در این کتاب انسان را از نظر روان‌شناسی، زیست‌شناسی و جامعه‌شناسی مورد بررسی قرار می‌دهد. او با آنکه تاریخ را با رویکرد علمی بر مبنای آمارها و پژوهش‌های علمی پیش می‌برد، اما زبان ساده، شفاف، همچنین شوخ‌طبعی کلامش، کتاب را به‌زعم بسیاری از منتقدان، به خواندنی‌ترین کتاب تاریخی تبدیل می‌کند. کتاب مملو از سؤالات بنیادین است. چالش، این بازخوانی تاریخی را عمیق‌تر می‌کند: «به چه سمتی داریم حرکت می‌کنیم؟ آیا واقعا سرنوشت انسان امروز روشن‌تر از دیروز است؟ اصلا آیا سرنوشت و آینده‌ای روشن در انتظار ماست؟ آیا امروز خوشبخت‌تر از هزاران سال پیش هستیم؟» و شاید همین سوالات واپسین بود که موجب نوشته‌شدن کتاب «انسان خداگونه-تاریخ مختصر آینده» شد. این کتاب در سال ۲۰۱۵، یعنی چهار سال پس از نگارش خردمند به چاپ رسید. «هراری» در این کتاب براساس سیر تاریخی گذشته انسان خردمند، فرضیاتی از آینده بشر را مطرح می‌کند. آینده‌ای که ۵۰ سال بعد یا حداکثر ۲۰۰ سال بعد است. کتاب شامل سه بخش اصلی است که در آن، پس از توصیف چگونگی تسلط انسان بر موجودات دیگر، جهان اومانستی او را تحلیل می‌کند و در آخر تلاش انسان را برای رسیدن به خوشبختی، جاودانگی و قدرت خداگونه شرح می‌دهد. این دو کتاب از او تاکنون به ۳۰ زبان ترجمه شده است، همچنین در لیست کتاب‌های برتر و پرفروش نشریه «تایم» آمده است. «انسان خردمند» در سال ۱۳۹۶ با ترجمه خوب «نیک گرگین»، توسط نشر «نو» در ۶۲۴ صفحه به چاپ رسید که هم‌اکنون چاپ دوازدهم آن در دسترس خوانندگان قرار دارد. این کتاب با نام دیگر «سپاینس» توسط نشر «چشمه» هم به چاپ رسیده. کتاب «انسان خداگونه» نیز در سال ۱۳۹۷ توسط نشر «نو» با ترجمه «زهرا عالی» در ۵۵۲ صفحه به چاپ رسیده است. با اینکه هر دو کتاب به شکل مستقل و با فاصله زمانی نوشته و به چاپ رسیده است، اما به دلیل نگاه زیربنایی تاریخی و برای داشتن چشم‌انداز درست به آینده، بهتر است از جلد ابتدایی آغاز شود.

- «انسان خردمند؛ تاریخ مختصر بشر» / یووال نوح هراری / ترجمه نیک گرگین / نشر نو
- «انسان خداگونه؛ تاریخ مختصر آینده» / یووال نوح هراری / ترجمه زهرا عالی / نشر نو

روش‌های علمی ارائه شفاهی

کتاب «تدریس موثر در آموزش عالی» که در سال ۱۳۹۲ توسط انتشارات «علمی و فرهنگی» منتشر شد، درباره سه روش عمده و متداول ارائه شفاهی مطالب علمی در دانشگاه‌های دنیا یعنی روش سخنرانی، روش بحث در قالب گروه‌های کوچک و روش آزمایشگاهی بحث می‌کند. این کتاب که به کوشش «جورج براون» و «مدلین اتکینز» نوشته شده است، توسط سید علی سیادت و محمدجواد لیاقت‌دار ترجمه شده است و ۲۷۶ صفحه و هشت فصل دارد. مطالعه این کتاب به همه اساتید، مدرسان، برنامه‌ریزان اصلی برنامه درسی دانشگاه‌ها، همچنین داوطلبان آزمون کارشناسی ارشد رشته‌های علوم تربیتی توصیه می‌شود.

۱۲ | کتبی‌نو

ویس‌شتره

کتابگردی

گیسوان هزار ساله، گوشه‌هایی از خاطرات یک باستان‌شناس / اسماعیل یغمایی / نشر نو / چاپ اول ۱۳۹۶

روایتی شیرین از کشف تاریخ

نثر ساده او باعث می‌شود خواندن کتاب ۲۴۰ صفحه‌ای، به سرعت پایان یابد و حسرت تمام‌شدن خاطرات بماند برای خواننده؛ که گویی در کاوش‌های نقاط مختلف ایران با اسماعیل یغمایی و همکارانش همراه شده و سختی‌ها و شیرینی‌های کار را تجربه کرده است. این کتاب که در سال ۱۳۹۶ برای اولین بار توسط «نشر نو» منتشر شد، شامل ۹ عنوان خاطره است و نویسنده خوش‌ذوق با قراردادن عکس‌های حفاری‌ها در پایان هر خاطره، لذت خواندن کتاب را دوچندان کرده. داستان‌های کتاب، خاطرات سال‌های ۴۸ تا ۹۲ را در برمی‌گیرد و خواننده در حین خواندن خاطرات از دغدغه‌های اجتماعی نویسنده نیز باخبر می‌شود، چراکه او در حین صحبت از خاطرات خود، سر درد دل را با خواننده باز کرده و مشغله‌های ذهنی‌اش را در سطر سطر کتاب گنجانده. او در یکی از خاطرات خود از سرنوشت محتومی خبر می‌دهد که به‌خاطر برخی سنت‌های اشتباه

گزارش کتاب

مهر آذین بشیری‌راد

باستان‌شناسی و کاوش‌های پُررمزورازش در دل خاک، همواره یکی از موضوعات مورد علاقه مردم بوده است، هرچند نه در راستای ادامه تحصیل و کار در این رشته، بلکه برای دیدن فیلم‌های ایندیانای جونزی و خواندن اخبار همیشه پر مخاطب پیداشدن سکه‌های طلا و مومیایی‌های سالم! باستان‌شناسی هرچند همواره مورد استقبال فیلم‌سازان بوده، اما کمتر کتب داستانی -حداقل در زبان فارسی- از زبان باستان‌شناسان و با موضوعیت باستان‌شناسی نوشته‌شده است. اسماعیل یغمایی، باستان‌شناس پیشکسوت و از شاگردان پدر باستان‌شناسی ایران، دکتر عزت‌الله نگهبان، در کتابی با نام «گیسوان هزارساله»، با زبانی شیرین و روان از خاطرات خود گفته است.

براساس تجارب سیاسی، اجتماعی و زیستی دیگر کشورهاست، پاسخ دهد. این مجموعه شامل ۱۲ مقاله منتخب است که ده مقاله به مباحث درباره جنبش‌های اجتماعی پاسخ می‌دهد و دو مقاله نیز ضمن تبیین و توضیح مفهوم دموکراسی‌سازی، تجارب مهمی در این زمینه ارائه می‌دهد. از این رو نباید آن‌ها را به‌مثابه نسخه عین‌به‌عین برای ایران تجویز کرد. جنبش‌های اجتماعی پنجره‌ای به سوی ابعاد مهمی از زندگی اجتماعی ما می‌گشایند. این جنبش‌ها بیرون از نظام سیاسی برای شناخت نگرانی‌ها و دست‌یافتن به مطالبات فشار وارد می‌کنند و بخش مرکزی آنچه «جامعه‌مدنی» یا «سپهر عمومی» نامیده می‌شود، هستند و از همین زاویه با دموکراتیزاسیون پیوند دارند. جنبش‌ها

گزارش کتاب

زهرا روح‌الامین

چرا مردم جذب جنبش‌های اجتماعی می‌شوند؟ آیا مردم به‌خاطر حداکثر منافع مادی فعالیت می‌کنند؟ چرا به‌تدریج گروهی به جنبش وفادار و گروهی منتقد آن می‌شوند؟ چرا عده‌ای دوباره وارد جنبش می‌شوند و به صف معترضان می‌پیوندند و جمعی ی طرف باقی می‌مانند یا می‌روند؟ چرا مطالعه جنبش‌های اجتماعی دارای اهمیت است؟ مدنی تلاش کرده به سوالات مطرح شده در کتاب پیش‌رو که شامل ترجمه مقالاتی درباره جنبش‌های اجتماعی و دموکراتیزاسیون

در انتظار دختران جنوب بوده و در خاطره دیگر از سرنوشت متاثرکننده میراث فرهنگی کشور در حین جنگ و پس از آن سخن می‌گوید. او در خاطره «رنگ خون» داستان کاوش در کردستان را تعریف می‌کند و در «یادداشتی زیر نور زرد فانوس» از بررسی باستان‌شناسانه ایزه می‌گوید. یکی از داستان‌های این کتاب، مربوط به جسد مردی می‌شود که به‌عنوان مومیایی توسط قاچاقچیان از کشور خارج شده و یکی دیگر از داستان‌ها مربوط می‌شود به اعتیاد مردی به خریدوفروش عتیقه! اسماعیل یغمایی در داستان‌هایش از کاوشگران خارجی که در ایران کاوش کرده‌اند هم خاطراتی می‌گوید و یکی از عوامل جذابیت این کتاب، قطعا همین تنوع مطالب در خاطرات است. هرکدام از داستان‌ها، دنیایی مستقل و جذاب دارند و خواننده اصلا با داستانی شبیه به دیگری مواجه نمی‌شود. خواندن این کتاب را که ستایشی است بر سخت‌کوشی و تلاش، نه تنها به

باستان‌شناسان و علاقه‌مندان به باستان‌شناسی، بلکه به‌تمام دوستداران این سرزمین و خاک ارزشمندش پیشنهاد می‌کنم.

جنبش‌های اجتماعی و دموکراتیزاسیون، به کوشش سعید مدنی قهقرخی، انتشارات روزنه، سال ۱۳۹۵

هنری به سبک جنبش اجتماعی

یکی از روش‌هایی هستند که به‌واسطه آن‌ها ما به چشم‌اندازهای اخلاقی و الهامات کلی و مبهم خود را به مطالبات سیاسی و مدیریتی تبدیل می‌کنیم.

به قلب انگیزه انسانی وارد می‌شوند از این رو بستر مناسبی برای فهم حساسیت‌های اخلاقی از جمله گذشت و فداکاری، عشق و جست‌وجوی دلیلی برای رنج کشیدن به‌خاطر دیگران هستند. جنبش‌های اجتماعی کمی شبیه‌هنر هستند؛ آن‌ها احساساتی را که تاکنون به‌خوبی متراکم نشده‌اند، بیان می‌کنند. احساساتی که زور بالیست‌ها هنوز در باره آن‌ها ننوشته و قانون‌گذاران هنوز آن‌ها را مورد ملاحظه قرار نداده‌اند.

جنبش‌های اجتماعی نقش حیاتی در جوامع معاصر ایفا می‌کنند. مادر باره دنیای پیرامون مان از طریق آن‌ها می‌آموزیم. آن‌ها ما را تشویق می‌کنند. در پایین چه احساسی در باره سیاست‌های دولتی و گرایش‌های اجتماعی و تکنولوژی‌های جدید داریم. جنبش‌ها

بابالنگ دراز / جین ویستر / ترجمه مهرداد مهدویان، انتشارات بنفشه / ترجمه محسن سلیمانی، انتشارات افق

این بابالنگ دراز دوست‌داشتنی!

داستان‌های جودی ابوت را در کتابی با عنوان «دشمن عزیز» منتشر کند. سال‌ها بعد انیمه‌ای با همین عنوان با اقتباس از رمان جین ویستر ساخته شد و جایزه بهترین فیلم تلویزیونی را از آنس فعالیت‌های فرهنگی کودکان این دریافت کرد. در این انیمه، شخصیت جودی مانند شخصیت «بی‌بی جوراب بلند» که پیش از این در همین ستون معرفی شد، موهای بلند قرمز رنگی دارد و لباس‌هایش با نوآرهای رنگارنگی به هم وصله و بینه شده‌اند. این انیمیشن با دوبله دلچسب صدایشگان، به مدیریت خانم زهره شکوفنده، به تصویری ماندگار در خاطره جمعی چند نسل از کودکان ایرانی تبدیل شده است. کتاب «بابالنگ دراز» در ایران توسط نشرهای مختلفی ترجمه و چاپ شده که از بین آن‌ها می‌توان به دو ترجمه خوبی که توسط نشرهای «افق» و «قدیانی» ارائه شده‌اند، اشاره کرد.

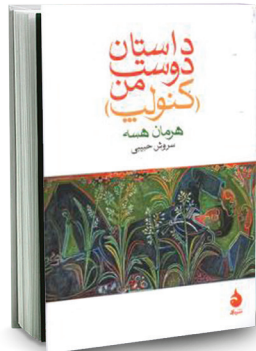
کتاب کودک

جودی ابوت و بابالنگ دراز، نیازی به معرفی ندارند، چراکه ما اگر هم چیزی از کتاب «بابالنگ دراز» ندانیم قطعا انیمه بابالنگ دراز را در تلویزیون تماشا کرده‌ایم و نه تنها با جودی، که با «سالی» و «جولیا پندلتون» که از دوستان جودی ابوت هستند هم حسابی آشناییم! «جروش ابوت» دختر سرزنده و پُرجنب‌وجوشی است که در یک یتیم‌خانه بزرگ شده و حالا به سنی رسیده که پرورشگاه دیگر نمی‌تواند مخارج او را تامین کند، پس بحث آینده جروش بین هیئت‌امنائی موسسه جان گریر مطرح می‌شود و مردی که نمی‌خواهد اسمش فاش شود تصمیم می‌گیرد تا او را به دانشکده بفرستد. مردی که نام مستعار «جان اسمیت» را برای خود انتخاب کرده است، به‌ازای لطفی که در حق جودی کرده، از او می‌خواهد که ماهی یک‌نامه برای او بنویسد و او را از چگونگی پیشرفت تحصیلی و جزئیات زندگی روزمره خود آگاه کند. کتاب در واقع از این نقطه و با نامه‌نگاری‌های جودی برای «آقای مهربان و عزیز» که یتیمان را به دانشکده می‌فرستد» آغاز می‌شود. این کتاب موفق‌ترین کتاب «جین ویستر» به حساب می‌آید. جین ویستر، روان‌نویس و نمایش‌نامه‌نویس آمریکایی که از سمت مادر خود با «مارک تولین» نسبت فامیلی داشت، کتاب بابالنگ دراز را نخست به‌صورت داستان دنباله‌دار در مجله آمریکایی خانه بانوان منتشر کرد و سپس به‌صورت کتاب در آورد. استقبال از این کتاب موجب شد تا خانم نویسنده، دنباله

داستان دوست من (کنولپ) / هرمان هسه / سروش حبیبی / نشر ماهی / ۱۲۰۰۰ تومان

او طبیعت را می‌بویید...

ولگردی محکوم است. در اوایل کتاب، وصف آزادی او با این جملات توصیف شده: «او طبیعت را می‌بویید و بشارت بهار و گرما و راه‌های خشک و شروع دوباره صحراگردی را در نوازش‌های نسیم می‌جست». اما بایبشروی داستان، ما از تنهایی عمیق این صحراگرد خیال‌پرداز و راه‌دشواری که طی کرده باخبر می‌شویم. این کتاب نیز مانند دیگر داستان‌های «هرمان هسه»، دو قطب از زندگی انسان‌ها را بیان می‌کند و شادکامی زندگی خانوادگی را در مقابل آزادی صحراگردی قرار می‌دهد. کتاب «داستان دوست من» «کنولپ» توسط سروش حبیبی ترجمه شده و نشر «ماهی» آن را در قطع جیبی و در ۱۳۲ صفحه به چاپ رسانده است. خواندن این کتاب پیشنهاد دلچسبی است به همه دوستداران سفر و کسانی که در میان زندگی روزمره شهری‌شان، رویای ولگردی در سر می‌پرورانند.

کتاب باز

«اگر رابطه ما آن روز سامان یافته بود، معنی عشق را به شیرین‌ترین و زیباترین صورت درک کرده بودم... بین، از آن وقت به بعد دوستان و رفقا و آشنایان زیاد و حتی معشوقگانی داشته‌ام، اما دیگر هرگز به گفته هیچ‌کس اعتماد نداشته و خودم را به قولم مقید ندانسته‌ام. هیچ وقت، همیشه طوری زندگی کرده‌ام که دلم خواسته. هیچ وقت از آزادی یا چیزهای زیبای زندگی محروم نبوده‌ام، اما همیشه تنها مانده‌ام.» «هرمان هسه»، یکی از درخشان‌ترین نویسندگان آلمانی نویس، چند سالی به مدرسه مذهبی و سپس به حوزه علمیه رفت تا خود را برای زندگی و کار روحانی آماده کند و سنت خانواده پروتستانش را ادامه دهد، اما در پانزده سالگی نظرش به جهان هستی تحول یافت و مدرسه را ترک کرد و نهایتا در کتاب‌فروشی‌ای مشغول به کار شد. شغلی که مقدمات اصلی نویسنده‌شدن او را فراهم می‌کرد. «دمیان»، «گرترو» و «سیدارتا» از کتاب‌های مشهور «هسه» هستند که می‌توان در آن‌ها نشانه‌هایی از فلسفه، عرفان و مذهب را جست‌وجو کرد. کتاب «کنولپ» که در ایران با نام «داستان دوست من» منتشر شده است، داستان زندگی رندی صحراگرد و آزاده را بیان می‌کند. او پس از عشقی نافرجام سر به کوه و بیابان گذاشته و تنها و بی‌خانمان، گویی به